

kovém případě prozatímní opatření za podmínek § 379 druhý odstavec ex. ř.; jiných podmínek tento zákonný předpis nestanoví, tedy není opatření to vyloučeno ani pro vykonatelné již nároky, což nejvyšší soud odůvodnil již v rozhodnutí čis. 4216 sb. n. s. Mýlný jest tedy názor rekursního soudu, že povolení navrženého opatření překáží ustanovení § 379 první odstavec ex. ř. V tomto právním stavu nastala změna ustanovením § 5 zák. ze dne 16. prosince 1930, čis. 4 sb. z. a n. z roku 1931, potud, že k povolení prozatímního opatření pro dávky výživného splatné v jednom roce ani není třeba osvědčiti ohrožení, jak tomu jest podle druhého odstavce § 379 ex. ř. V souzeném případě žádáno bylo prozatímní opatření pro dávky výživného měsíčních 500 Kč dospělé již před návrhem ve výši 4.060 Kč a pro dávky budoucí na dobu jednoho roku. Podle toho co řečeno, třeba rozlišovati dávky dospělé a dávky budoucí: pro ony třeba k prozatímnímu opatření osvědčiti ohrožení podle § 379 druhý odstavec ex. ř., u dávek budoucích toho není třeba. Soud první stolice ohrožení měl za osvědčené, strana povinná pak proti tomu ve svém rekursu nijak nebrojila, napadajíc povolené prozatímní opatření z jiných důvodů. I navržený způsob prozatímního opatření jest podle § 379 ex. ř. přípustný, neboť jde o soudní obstavku podle § 379 třetí odstavec čis. 3 ex. ř. i ve příčině vkladních knížek v návrhu jmenovaných, ve příčině nichž navrhovatelka nedomáhá se přímé obstavky vkladů na knížky proti peněžním ústavům, nýbrž nároku na vydání podílů ze vkladů těch dlužníkovi připadlého. Proto netřeba se obíratí otázkou, zda v případech § 75 III. dílčí nov. k obč. zák. lze povolití zajištění peněžité pohledávky též prostředky § 382 ex. ř.

Čís. 12325.

Na předměty státního monopolu nelze povolití bez svolení důchodkového úřadu ani exekuci zajišťovací ani zabavením předmětů monopolu (tabáku) ani zabavením nároku na jeho vydání. Svolení důchodkového úřadu musí býti opatřeno před nabytím zástavy a tvrzeno i prokázáno v exekučním návrhu.

Nepřípustnost exekuce z důvodu nemožnosti nabytí zástavy na tabák jako předmět státního monopolu může uplatniti nejen ústřední ředitelství tabákové režie, nýbrž i povinný.

(Rozh. ze dne 3. února 1933, R I 1165/32.)

K zajištění peněžité pohledávky vedl vymáhající věřitel proti akciové společnosti exekuci zabavením nároku povinné strany na vydání 66 vzorových balíků řeckých tabáků proti Ústřednímu ředitelství tabákové režie v Praze a zabavením všech nároků, které má povinná proti Ústřednímu ředitelství tabákové režie z tržové smlouvy ze dne 4. března 1932 o koupi 20.000 kg tabáku »Almyros Myrodata«, zejména nároku na

zaplacení tabáku po splnění všech podmínek tržové smlouvy. Soud první stolice exekuci povolil, rekursní soud exekuční návrh zamítl. Důvody: Vymáhající strana vede především exekuci na nárok povinné strany proti Ústřednímu ředitelství tabákové režie na vydání 66 vzorových balíků řeckých tabáků zaslaných k soutěži, uložených v továrně na tabák v H. Podle § 427 řádu celního a státního monopolu ze dne 11. července 1835, jehož předpisy zůstaly exekučním řádem nedotčeny (viz čl. VIII. uvozovacího zákona k ex. řádu), nemohou předměty, ohledně kterých státní správa úplně vykonává práva státu vyhrazená, tudíž předměty státního monopolu, bez povolení důchodkového úřadu býti zástavou a podle § 425 téhož řádu nesmějí tyto předměty nikým býti prodávány, kdo k tomu nedostal výslovné zmocnění důchodkových úřadů. Jest sice pravda, že vymáhající strana nevedla exekuci přímo na tabákové výrobky, nýbrž jen na nárok na jejich vydání podle § 325 ex. ř., čímž se přímo na těchto tabákových výrobcích zástavního práva nenabývá. Byly-li však následkem zabavení nároku na vydání hmotných věcí, k nimž patří i tabákové balíky, tyto hmotné věci poddlužníkem vydány, pokud se týče uloženy u soudu, přechází zástavní právo nabyté na nároku na vydání těchto věcí na samy hmotné věci a ke zpeněžení dodaných věcí vztahují se podle § 327 ex. ř. ustanovení o prodeji zabavených věcí movitých. Neměly-li však být přípustné, by bez povolení úřadu důchodkového bylo nabyto zástavního práva k tabáku přímo, nemůže býti přípustné, nabytí práva zástavního k tabáku bez povolení důchodkového úřadu oklikou zabavením nároku na vydání tabákových výrobků. Z uvedeného je vidno, že i k navrženému zabavení nároku na vydání tabákových balíků bylo třeba povolení důchodkového úřadu a, ježto vymáhající strana v exekuční žádosti ani neuvedla ani neprokázala, že jí toto povolení bylo uděleno, nesměla býti exekuce povolena. Co se týče exekuce zabavením nároku povinné strany proti Ústřednímu ředitelství tabákové režie z tržové smlouvy ze dne 4. března 1932 o koupi 20.000 kg tabáku, zejména nároku na zaplacení tabáku po splnění všech podmínek tržové smlouvy, nemohou podle dvorního dekretu ze dne 13. května 1814 čís. 1086 sb. z. s. a ze dne 15. února 1815, čís. 1132 sb. z. s., jichž platnost exekučním řádem nebyla dotčena (viz čl. VIII. uvozovacího zákona k ex. ř.) po dobu, po kterou trvá smlouva dodávací, dopravní nebo jiná podobná smlouva od státního eráru se soukromníky učiněná, povoleny býti soudní obstarávky nebo zájmy ani věci, jež se mají dodat, ani záloh nebo splátek, jež podle takové smlouvy se mají vypláceti od eráru smluvníku, a podle dvorního dekretu ze dne 21. srpna 1838, čís. 291 sb. z. s., jenž podle čl. IX. uvozovacího zákona k ex. ř. zůstal rovněž nedotčeným, nepřipouští se obstarávka nebo soudní zabavení pohledávek ještě nelikvidních a u veřejných pokladen ještě nepoukázaných. Ježto vymáhající strana v exekučním návrhu ani netvrdila ani neprokázala, že podmínky vytčené dvorním dekretem ze dne 21. srpna 1838, čís. 291 sb. z. s. pro přípustnost exekuce na pohledávky proti státu jsou splněny, naopak z údajů exekučního návrhu vychází na jevo,

že smlouva dodací nebyla ještě splněna, takže tržová cena nemůže ještě ani býti poukázána k výplatě, bylo i tuto navrženou exekuci jako nepřípustnou zamítnouti.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Mylný je názor stěžovatelky, že ustanovení § 425 a 427 celního a monopolního řádu nepřekážejí exekuci zajišťovací, nýbrž jen exekuci uhražovací. Není-li podle § 427 onoho řádu dovoleno, by předměty monopolu byly stíženy zástavou bez svolení důchodkového úřadu, nelze na ně povolití bez onoho svolení ani exekuci zajišťovací ani zabavením předmětu monopolu (tabáku), ani zabavením nároku na vydání tabáku, poněvadž takovým povolením exekuce se nabývá zástavy podmíněně, po případě vede takové plnění k nabytí zástavy, vydá-li se tabák výkonnému orgánu. Povolení exekuce by tedy mohlo vésti k nabytí zástavy, což by se přičilo zákonu. Stěžovatelka má neprávem za to, že si povolení důchodkového úřadu může opatřit teprve dodatečně. Je-li podmínkou pro nabytí zástavy povolení důchodkového úřadu, musí býti opatřeno před jejím nabytím a tvrzeno i prokázáno v exekučním návrhu (§§ 54 čís. 3 a 55 druhý odstavec ex. ř.). Ani v tom nelze stěžovatelce dáti za pravdu, že nepřípustnost zajišťovací exekuce (nabytí zástavy) by mohlo uplatňovat jen ústřední ředitelství tabákové režie. Nepřípustnost exekuce z důvodu nemožnosti nabytí zástavy na tabák jako předmět státního monopolu může uplatnití povinný stejně jako každý jiný důvod nepřípustnosti exekuce proti němu, poněvadž se tím povolením exekuce porušuje i jeho právo. Stejně je tomu i s povolením zajišťovací exekuce na nároky povinné strany proti ústřednímu ředitelství tabákové režie z tržové smlouvy o prodeji tabáku, zejména na nárok na zaplacení tržové ceny po splnění podmínek tržové smlouvy. Podle dvorního dekretu ze dne 13. května 1814 čís. 1086 sb. z. s. a dvorního dekretu ze dne 15. února 1815 čís. 1132 sb. z. s., nejsou přípustné ani obstávky, ani zájmy na zálohy a splátky podle smluv ujednaných s erárem. Je dovoleno sice obstatiti nebo zabaviti částky, které po pravoplatném vyúčtování jako pohledávka povinné strany příslušejí, ale ty není možno podle dvorního dekretu ze dne 23. srpna 1838 čís. 291 sb. z. s. exekuci postihnouti dříve, než byla provedena likvidace a poukaz k výplatě. Pokud tedy vymáhající věřitelka navrhla zabavení nároku z tržové smlouvy neuvádějíc, o jaké nároky jde, nebylo lze exekuci povolití už z toho důvodu, že v návrhu nebyl popsán předmět exekuce podle § 54 čís. 3 ex. ř. Pokud pak vymáhající věřitelka navrhla zabavení pohledávky z kupní ceny, netvrdila a neprokázala podmínek pro zabavitelnost podle dvorního dekretu ze dne 23. srpna 1838 čís. 291 sb. z. s., jak bylo dle § 54 čís. 3 a § 55 ex. ř. její povinností. Není správným názor stěžovatelky, že bylo povinností podlužníka ohraditi se proti zabavitelnosti, protože je na vymáhajícím věřiteli, by podmínky pro povolení exekuce a její přípustnost již v návrhu tvrdil a případně jen podle potřeby prokázal (§ 54 čís. 3 a § 55 druhý odstavec ex. ř.).